

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002) en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr. 18 van 31 juli 2002.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.
- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.

- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
- 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt één scorepunt toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.

5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

N.B. Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen Nederlands VWO kunnen maximaal 47 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn verder de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 Tekst met vragen

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk *volledig* goed is en dat *strikt*, dus *zonder enige overschrijding*, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.

1.3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

2 Samenvatting

2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de *in de opdracht gevraagde* informatie-elementen.

2.2 Bij het toekennen van scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:

- Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
- Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dient aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
- Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent.

2.3 De aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting bedraagt ongeveer 20% van de te behalen score voor de samenvattingsopgave. In het beoordelingsmodel wordt aangegeven om hoeveel aftrekpunten het precies gaat.

Uitgangspunt is dat de kandidaat een samenvatting moet schrijven in volledige zinnen in correct Nederlands.

Aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik:

Zinsbouwfout:	<i>per fout</i>	-1
Telegramstijl i.p.v. hele zin:	<i>per fout</i>	-1
Interpunctiefout:	<i>1 of 2 fout(en)</i>	-0
	<i>3 of meer fouten</i>	-1
Spelfout:	<i>1 fout</i>	-0
	<i>2 fouten</i>	-1
	<i>3 of meer fouten</i>	-2
Overige taalfouten:	<i>per fout</i>	-1

N.B. Woorden die bij herhaling op dezelfde manier fout worden gebruikt of gespeld, hoeven slechts één keer als fout te worden meegeteld.

2.4 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Tekst 1 De sublieme sigaret

1 ■ B

2 ■ A

3 ■ B

4 ■ C

5 ■ B

6 ■ B

7 ■ C

8 ■ B

9 ■ B

Maximumscore 2

10 Vier van de volgende begrippenparen:

- eros/liefde en thanatos/doodsdrift
- esthetiek/schoonheid en gevaar
- lekker en vies
- weerzin/afkeer en genot
- rationaliteit en irrationaliteit
- leven en dood

Indien vier begrippenparen goed

2

Indien drie of twee begrippenparen goed

1

Indien minder dan twee begrippenparen goed

0

11 ■ C

12 ■ D

13 ■ B

Maximumscore 2

14 Kern van een goed antwoord is:

- Het is een plicht / Het is vanzelfsprekend/natuurlijk om zo gezond mogelijk te leven / om zo lang mogelijk te leven

1

- een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden

1

15 ■ A

16 ■ B

17 ■ A

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 3	
18 ☐ Kern van een goede redenering is:	
• Wat gevaarlijk is oefent aantrekkingskracht uit. Voorlichting maakt duidelijk wat gevaarlijk is	<u>1</u>
• Voorlichting vergroot (dus) de aantrekkingskracht van wat als gevaarlijk wordt beschouwd en heeft daardoor een averechts effect	<u>1</u>
• een volledig goed antwoord, niet langer dan 40 woorden	<u>1</u>
Maximumscore 2	
19 ☐ Kern van een goed antwoord is:	
• Dat roken genotvol is / de angst voor de dood bezweert / verzoent met het leven / subliem is	<u>1</u>
• een volledig goed antwoord, niet langer dan 10 woorden	<u>1</u>
Maximumscore 2	
20 ☐ Vindt de kandidaat het verwijt 'terecht' dan zijn <i>voorbeelden</i> van goede argumenten:	
• zij somt een hele reeks redenen op om te (gaan) roken, zonder daar een kritische aantekening bij te maken;	
• zij is een voorstander van het sublieme, waartoe ook het roken behoort;	
• zij meent dat er een recht is op ongezond leven, op onverstandig leven / zij verzet zich tegen een deugdzaam leven (en verheerlijkt daardoor het roken);	
• zij meent dat zonder het sublieme (waartoe het roken kan behoren) het leven ondragelijk is.	
Vindt de kandidaat het verwijt 'onterecht' dan zijn <i>voorbeelden</i> van goede argumenten:	
• zij verheerlijkt het roken niet en hemelt het niet op, maar keert zich slechts tegen het fanatisme van de anti-rokers / tegen de selectieve verontwaardiging;	
• zij toont slechts begrip voor het roken / doet geen poging anderen tot roken aan te zetten;	
• zij geeft ook duidelijk aan oog te hebben voor de negatieve aspecten van het roken.	
<i>Opmerking</i>	
<i>Het oordeel (het antwoord: 'terecht' of 'onterecht') van de kandidaat wordt niet beoordeeld; er worden slechts scorepunten toegekend aan het argument voor dit oordeel; er mogen geen scorepunten worden toegekend als een indicatie voor 'terecht' of 'onterecht' ontbreekt en als het door de kandidaat gegeven argument niet correspondeert met het gegeven oordeel.</i>	
Maximumscore 2	
21 ☐ Kern van een goed antwoord is:	
De schrijver van fragment 2 meent dat Schutte een positief oordeel heeft over roken omdat het om een cultureel verschijnsel gaat,	<u>1</u>
maar Schutte laat slechts zien dat roken culturele dimensies heeft (zonder daar een waardeoordeel over te hebben)	<u>1</u>

Tekst 2 Tegen de tirannie van het persoonlijke

In een goede samenvatting (maximumscore 19 punten) moeten de onderstaande informatie-elementen opgenomen zijn. Om de scores van de samenvatting per onderdeel te kunnen verwerken, zijn deze afzonderlijke informatie-elementen genummerd.

Maximumscore 4

(ontwikkeling bij overheid)

- 22 • Overheid heeft zich ontwikkeld 1
- van hiërarchische/autoritaire/formalistische overheid 1
 - tot overheid die gedooft/luistert/interactief is 1
 - en tot zorgzame overheid / overheid die zich richt op een gelijkwaardige/communicatieve verhouding tot de burgers 1

Maximumscore 3

(ontwikkeling bij burger)

- 23 • Burger heeft zich ontwikkeld 1
- van burger/citoyen die zijn politieke rechten in overeenstemming behoort te brengen met het algemeen belang 1
 - tot privé-persoon/bourgeois in de staatsvrije ruimte van burgerlijke vrijheden 1
- of:
- tot burger die vrijheid van handelen wil 1
 - maar die overheid verantwoordelijk stelt voor de gevolgen 1
- of:
- tot burger die zelf wil beschikken over leven en moment van dood 1
 - maar die overheid vuile werk laat opknappen 1
- Indien:
tot een veeleisend kind 1

Maximumscore 3

(gevolg voor politieke cultuur)

- 24 • Gevolg voor politieke besluitvorming / politieke cultuur: 1
- het onderscheid tussen persoonlijk en algemeen belang 1
 - vervaagt / is vervaagd 1
- Indien:
burger bestookt de politiek met persoonlijke aanspraken 1
- Indien:
het karakter van de politiek is ingrijpend veranderd 0

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
<i>(gevolg voor maatschappelijke moraal)</i>	
25 □ • Gevolg voor de maatschappelijke moraal:	<u>1</u>
• er kan niet langer overeenstemming worden bereikt	<u>1</u>
• over gemeenschappelijke waarden en normen	<u>1</u>
Indien: intieme kwesties die betrekking hebben op het persoonlijke leven van de burger worden meer en meer vertaald in maatschappelijke vraagstukken	<u>1</u>
Indien: de emotiecultuur heeft de overhand gekregen / is het publieke domein (van staat en burgerschap) binnengedrongen	<u>1</u>
Maximumscore 3	
<i>(probleem als gevolg van verandering in maatschappelijke moraal)</i>	
26 □ • Gevolg:	<u>1</u>
• (veel) maatschappelijke vraagstukken worden onoplosbaar / zijn onoplosbaar geworden	<u>2</u>
of:	
• in de gezondheidszorg kunnen geen verantwoorde keuzes meer worden gemaakt (omdat algemene regels voorbij gaan aan de specifieke behoeftes van het individu)	<u>2</u>
Indien: er zijn geen door alle burgers onderschreven en eenduidige definities meer van wat (menswaardig) leven en dood is	<u>1</u>
Indien: het definiëren van wat leven, dood en menswaardigheid is, lijkt een kwestie van macht geworden	<u>1</u>
Maximumscore 3	
<i>(aanbeveling)</i>	
27 □ • Voor het goed functioneren van de democratie	<u>1</u>
• moet (in de politiek) het onderscheid hersteld worden	<u>1</u>
• tussen het persoonlijke en het algemene belang	<u>1</u>
of:	
• moet de burger zich weer aanpassen aan zijn formele rollen in de maatschappij / weer zijn rol spelen	<u>1</u>
• volgens het klassieke burgerschapsideaal	<u>1</u>
of:	
• moet er een einde gemaakt worden aan de tirannie van het persoonlijke	<u>2</u>

28 □ Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting¹⁾

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik kunnen in totaal maximaal 4 hele scorepunten worden afgetrokken. De toepassing van deze aftrekgeregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten. Zie de Vakspecifieke regel 2 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

29 □ Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding van de samenvatting¹⁾

Voor de eerste overschrijding met 18 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 16 scorepunten.

De toepassing van de aftrekgeregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten.

Schematisch:

180 - 198: 0 scorepunten aftrek;

199 - 203: 2 scorepunten aftrek;

204 - 208: 4 scorepunten aftrek;

209 - 213: 6 scorepunten aftrek;

214 - 218: 8 scorepunten aftrek;

et cetera, tot een maximale aftrek van 16 punten.

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.

Zend de gegevens uiterlijk op 1 juni naar de Citogroep.

Einde

noot 1

Bij positie 28 en 29 van het 'Formulier voor de corrector' dienen de eventuele aftrekpunten aangegeven te worden als een positief getal. Heeft een kandidaat bijvoorbeeld 3 aftrekpunten vanwege incorrect taalgebruik, dan noteert u bij positie 28 een 3. Indien er geen sprake is van aftrek, dient een 0 te worden ingevuld.